

Warszawa, dnia 20 maja 2020

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: WPR.wrg.071.6.2020
WPR.wrg.071.6.2020

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych**

Szanowny Panie Prezesie,

w nawiązaniu do pisma Pana Prezesa z dnia 7 maja 2020 r., znak: KRIR/JM/457/2020, dotyczącego wniosku w zakresie zmian przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie instrumentu wsparcia „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” PROW 2014-2020, uprzejmie przekazuję następujące informacje.

Sposób ukierunkowania pomocy w poszczególnych działaniach PROW 2014-2020 został określony na podstawie analizy SWOT przeprowadzonej na potrzeby PROW 2014-2020, opinii ekspertów, uzgodnień, a także ukształtował się w wyniku konsultacji publicznych i negocjacji Programu z Komisją Europejską.

Na podstawie PROW 2014-2020 zostały opracowane szczegółowe warunki i tryb przyznawania pomocy finansowej określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, który to akt prawny, zgodnie z obowiązującymi przepisami, również podlegał procedurze konsultacji publicznych.

Zgodnie z § 6 ust. 4 przywołanego wyżej rozporządzenia, *pomocy nie przyznaje się podmiotowi, który uzyskał pomoc finansową:*

- 1) *na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników”, objętych Programem lub*
- 2) *na operacje typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” w ramach poddziałania „Pomoc na*

rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw”, objętych Programem, lub

- 3) w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, lub
- 4) w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

W odniesieniu do poruszonej w piśmie kwestii, dotyczącej braku możliwości skorzystania ze wsparcia w ramach „Premii na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” PROW 2014-2020 przez rolników, którzy otrzymali pomoc w ramach instrumentu wsparcia „Restrukturyzacja małych gospodarstw” PROW 2014-2020, należy wskazać, co następuje.

Przywołany wyżej przepis rozporządzenia (§ 6 ust. 4) jest odzwierciedleniem zapisów PROW 2014-2020. Jak już bowiem wskazywano, sposób ukierunkowania pomocy w poszczególnych działaniach PROW 2014-2020 został określony m. in. na podstawie analizy SWOT przeprowadzonej na potrzeby PROW 2014-2020. Analiza wskazała na potrzebę reorientacji małych gospodarstw w kierunku rolniczym albo pozarolniczym, dlatego też wsparcie małych gospodarstw zostało zaprogramowane w oparciu o dwa kierunki rozwoju:

- zwiększenie konkurencyjności i rentowności oraz poprawa orientacji rynkowej w ramach instrumentu „Restrukturyzacja małych gospodarstw”,
- podjęcie działalności gospodarczej i reorientacja w kierunku pozarolniczym.

Instrument wsparcia „Restrukturyzacja małych gospodarstw” został zaprogramowany w sposób umożliwiający realizację *celu szczegółowego 2A – Poprawa wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw oraz ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek, a także zróżnicowania produkcji rolnej.*

Wnioskodawca ww. instrumentu wsparcia przedstawia w biznesplanie koncepcję restrukturyzacji gospodarstwa (prowadzonego osobiście i na własny rachunek w celach zarobkowych). Biznesplan zawiera opis wyjściowej sytuacji gospodarstwa (w tym strukturę produkcji, wielkość ekonomiczną gospodarstwa), opis docelowej sytuacji gospodarstwa, tj. sytuacji po realizacji biznesplanu (w tym strukturę produkcji, wielkość ekonomiczną), informację, o tym jak realizacja biznesplanu doprowadzi do osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa do co najmniej 10 tys. euro i co najmniej o 20% w stosunku do wielkości wyjściowej, jak również informacje dotyczące działań mających na celu rozwój gospodarstwa.

A zatem, celem instrumentu wsparcia „Restrukturyzacja małych gospodarstw” jest restrukturyzacja gospodarstwa polegająca na przeprowadzeniu zmian, w wyniku których nastąpi poprawa

konkurencyjności tego gospodarstwa i zwiększenie jego rentowności poprzez wzrost wielkości ekonomicznej.

W odniesieniu do „Premii na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” należy wskazać, że instrument ten realizuje *cel szczegółowy 6A - Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy*. Dlatego też, warunki realizacji tego instrumentu zostały tak skonstruowane, aby wspierać podejmowanie działalności pozarolniczej przez rolników i domowników, dzięki czemu będą oni mogli uzyskiwać dochody spoza rolnictwa.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, iż decyzja dotycząca wyboru kierunku rozwoju gospodarstwa (wzmacnianie orientacji rynkowej i rentowności gospodarstwa albo podjęcie pozarolniczej działalności) należy do rolnika.

Reasumując, wskazane w ww. przepisie rozporządzenia wykluczenie (dot. braku możliwości skorzystania ze wsparcia w ramach „Premii na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” PROW 2014-2020 przez rolników, którzy otrzymali pomoc w ramach „Restrukturyzacji małych gospodarstw” PROW 2014-2020) ma na celu jak najlepsze ukierunkowanie pomocy w omawianych instrumentach wsparcia i w efekcie realizację celów i priorytetów UE.

Należy podkreślić, że podstawowym założeniem każdego państwa członkowskiego w zakresie rozwoju obszarów wiejskich jest realizacja celów wspólnotowych określonych w programach rozwoju obszarów wiejskich oraz sektorowym prawodawstwie rolnym. Cele te powinny uwzględniać sytuację rolnictwa w danym kraju oraz możliwości budżetowe programów ukierunkowanych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich.

W nawiązaniu do podniesionej w piśmie kwestii dotyczącej „małego zainteresowania” rolników możliwością ubiegania się o pomoc na operacje typu „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” PROW 2014-2020 należy wskazać, co następuje.

W ramach operacji typu „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” PROW 2014-2020 dotychczas wpłynęło **11 925** wniosków o przyznanie pomocy na łączną kwotę **1 999 900 000 zł** (co stanowi **130,49%** wykorzystania limitu środków przeznaczonych na omawiany instrument wsparcia), co świadczy o dużym zainteresowaniu wnioskodawców tym instrumentem wsparcia.

Należy zauważyć, iż znaczący wzrost zainteresowania omawianym instrumentem wsparcia obserwuje się począwszy od ostatniego naboru wniosków (bez ASF) przeprowadzonym w terminie od 30 września do 29 października 2019 r., w ramach którego wpłynęło 7590 wniosków na kwotę 1 561 400 000 zł.

Powyższe spowodowane jest w dużej mierze wprowadzeniem korzystnych dla wnioskodawców zmian¹, z których najbardziej istotne to: zwiększenie kwoty pomocy (podstawowej do 150 000 zł i odpowiednio o 50 000 zł za utworzenie każdego dodatkowego miejsca pracy do maksymalnie 250 000 zł) oraz umożliwienie ubiegania się o pomoc rolnikom i ich domownikom prowadzącym jednocześnie działalność pozarolniczą o małej skali, na operacje związane z uruchomieniem nieprowadzonego wcześniej rodzaju działalności pozarolniczej.

Mając na uwadze powyższe, uprzejmie informuję, że nie mogę przychylić się do Państwa propozycji zmian legislacyjnych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Niezależnie od powyższego, pragnę poinformować Pana Prezesa, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotowało zmiany do ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, które to zmiany zostały ujęte w ustawie z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020 poz. 695).

W odniesieniu do omawianego instrumentu wsparcia wejście w życie ww. zmian umożliwia m.in.:

- 1) przywracanie terminów wykonania określonych czynności w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy przez wnioskodawców, gdy terminy przekroczone zostały z przyczyn związanych z COVID-19;
- 2) uzgadnianie z podmiotem wdrażającym innego terminu wykonania (niektórych) warunków wypłaty pomocy lub warunków, z zastrzeżeniem których wydana została decyzja o przyznaniu pomocy, lub zrealizowania innych zobowiązań związanych z przyznaną pomocą.

Z poważaniem

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ryszard Kamiński
Podsekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

¹ Zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 maja 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (Dz. U. poz. 922).